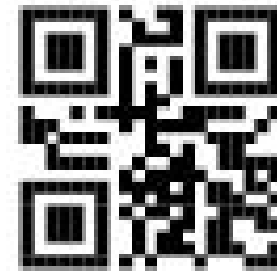
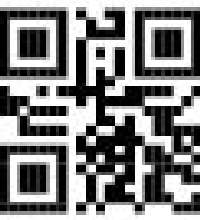

Läkemedelsbehandling vid osteoporos

Anna Rosenberg
Distriktsläkare Stadsfjärdens vårdcentral

Frågor ställs via sms, scanna kod:

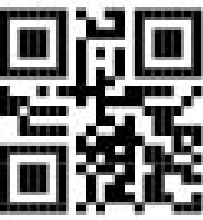

Redovisning av eventuella jäv

- Inga jävsförhållanden att deklarerera

Riktlinjer

- Läkemedelsverket
- Socialstyrelsen
- Svenska osteoporossällskapet (svos.se)

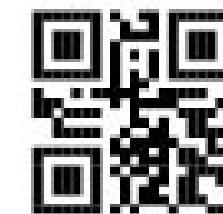
Kortfattat vårdprogram finns på osteoporosprocessens sida på Samverkanswebben:

[Handläggning av osteoporos i Sörmland](#)

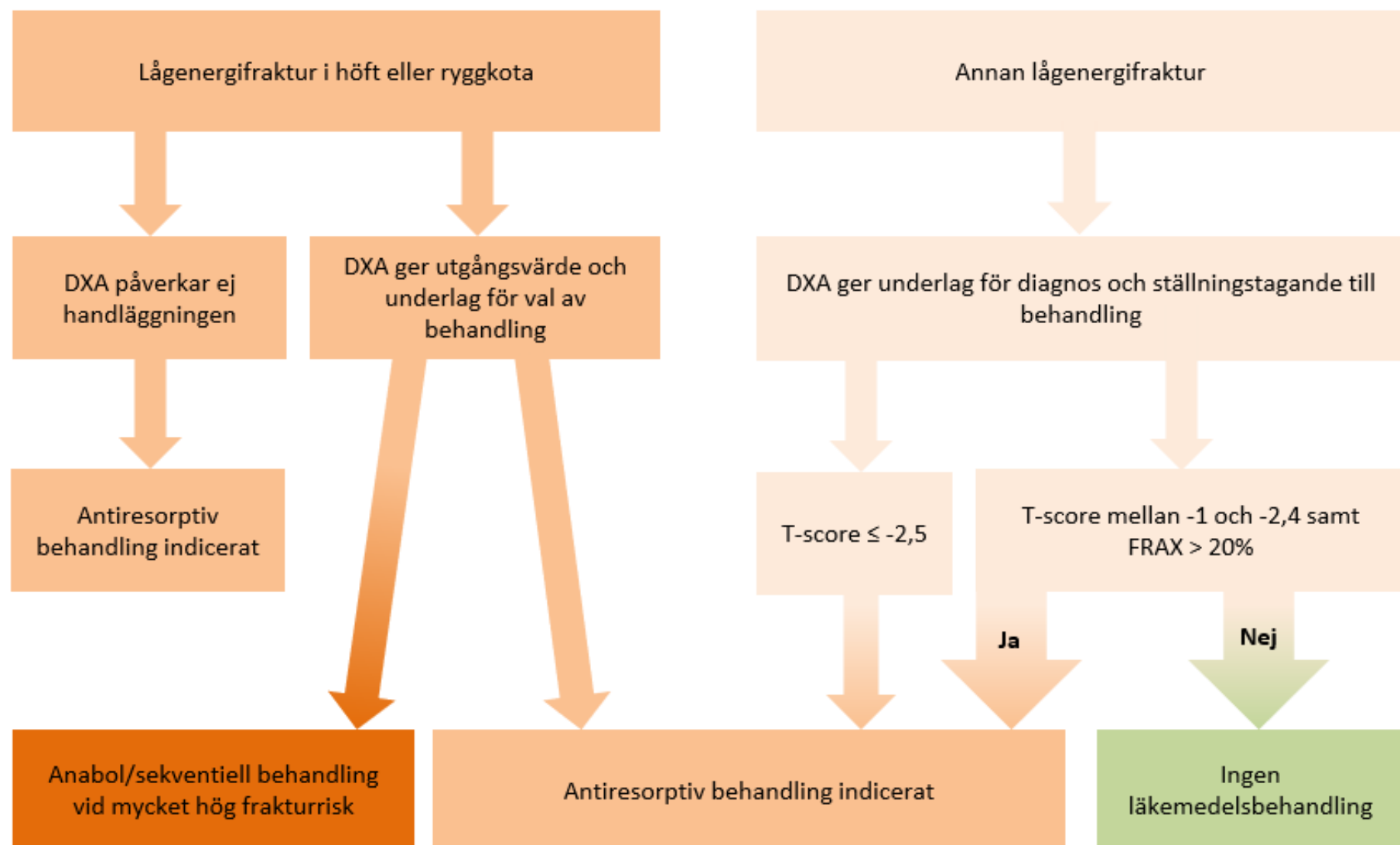

REGION
SÖRMLAND

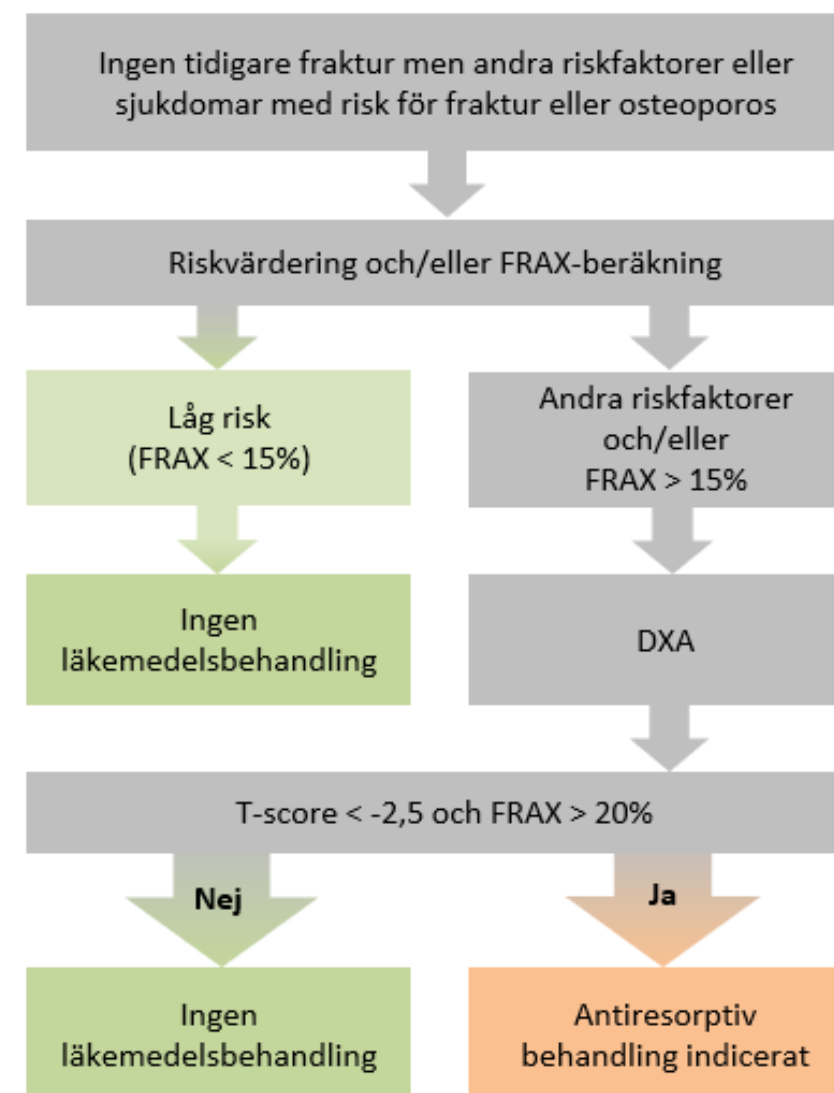

Indikation för läkemedelsbehandling

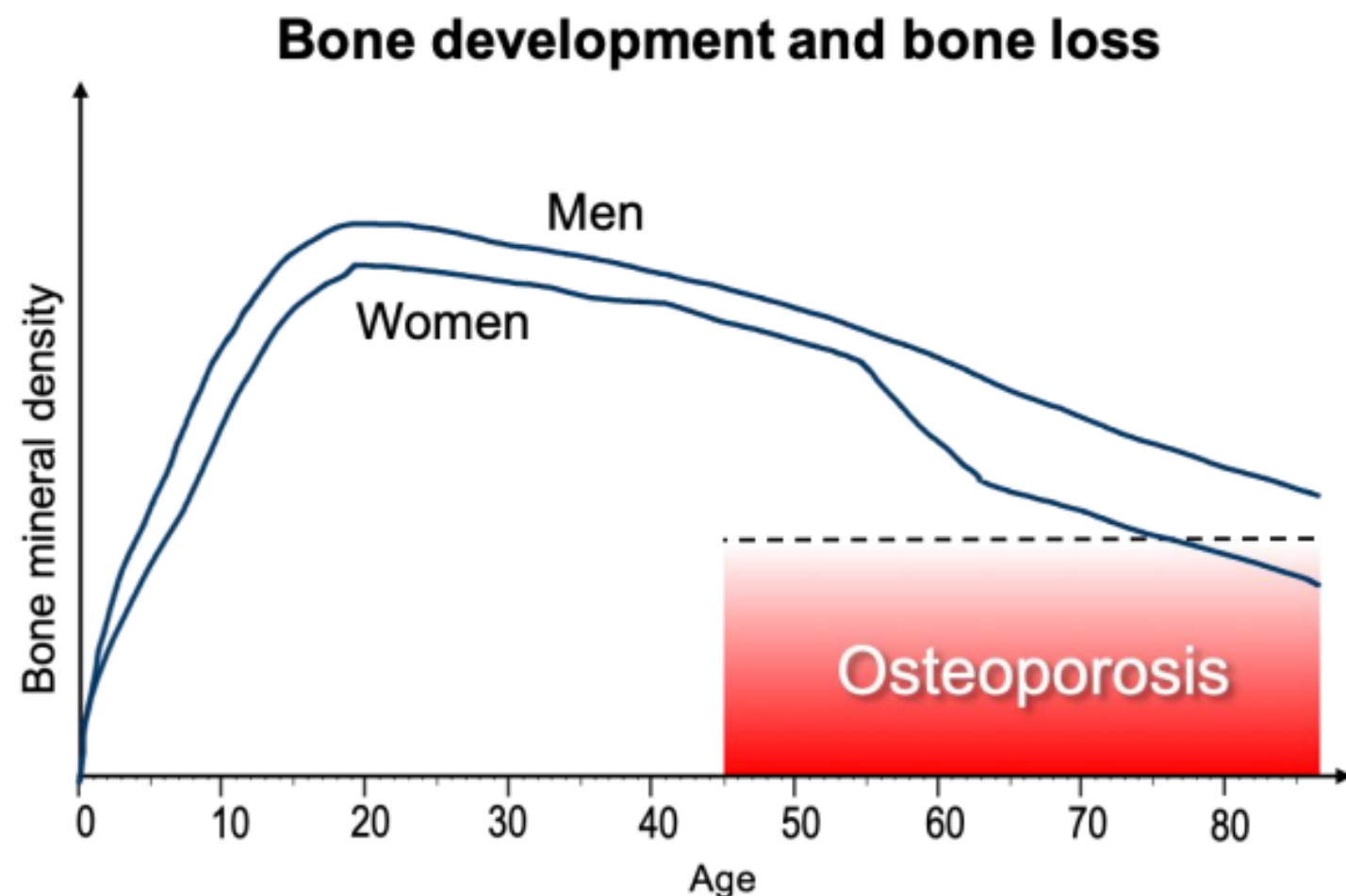
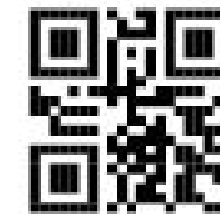
Indikation för osteoporosutredning och -behandling till patient *med* tidigare lågenergifraktur

Patient *utan* tidigare lågenergifraktur

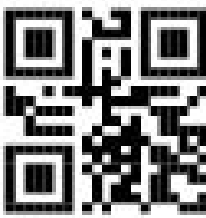

Skelettvävnaden

- Omsättning fortsätter livet ut
- Osteoblaster bygger upp
  - Stimuleras av skelettanabola läkemedel
- Osteoklaster bryter ner
  - Hämmas av antiresorptiva läkemedel
- Minskad uppbyggnad och/eller ökad nedbrytning leder till negativ balans
- Påverkas t.ex. av genetik, kön, ålder, levnadsvanor, andra sjukdomar och läkemedel

Benspecifik behandling

Primärvård			Medicinmottagning	
Antiresorptiv behandling			Skelettanabol behandling	
Hämmar osteoklaster → minskar nedbrytning av benvävnad			Stimulerar osteoblaster → ökar nybildning av benvävnad	
Indicerat vid lågenergifraktur och/eller andra riskfaktorer			Indicerat vid osteoporos och kotkompression eller höftfraktur	
Kan minska risk för ny fraktur med 20-70%			Betydligt större effekt på bentäthet och frakturriscreduktion	
Bisfosfonater		Denosumab	Teriparatid	Romozosumab
Infusion iv	Tablett po	Injektion sc	Injektion sc	Injektion sc
1 gång/år	1 gång/vecka	Var sjätte månad	Varje dag	1 gång/månad
3-6 år	5-10 år	Tillsvidare	1-2 år	1 år
Behandlingsuppehåll			Måste följas upp med antiresorptiv behandling	

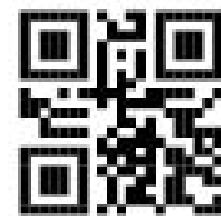
Kontraindikation antiresorptiv behandling

- Hypokalcemi
- D-vitaminbrist

Kontraindikationer anabol behandling

- Teriparatid: hyperparathyreoidism och malignitet/strålning skelett
- Romozosumab: tidigare hjärtinfarkt eller stroke

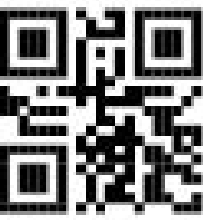

Antiresorptiv behandling

Bisfosfonater i första hand		Denosumab
Infusion intravenöst	Tablett peroralt	Injektion subkutan
1 gång/år	1 gång/vecka	Var sjätte månad (+/- 2 veckor)
3-6* år	5-10* år	Tillsvidare
Behandlingsuppehåll		
Effekt kvarstår i flera år		Effekt avtar direkt vid utebliven dos med hög frakturnrisk första året
Kräver eGFR > 35		Kan ges vid grav njursvikt (men obs på kalcium vid eGFR < 30)
Zoledronsyra	Alendronat/Risendronat	Prolia
Säkert upptag Lämplig i första hand till de flesta	Osäkert upptag och compliance Om patienten föredrar tablett	Lämpligaste valet vid njursvikt, intolerans eller utebliven effekt av bisfosfonat samt vid skört allmäntillstånd
Akutfasreaktion 2-3 dagar	GI-biverkningar Ej vid reflux/sväljsvårighet Ej vid kognitiv svikt	Ingen akutfasreaktion och tolereras vid nedsatt AT
DXA efter tredje dosen	DXA år 2 och 5	Upprepade DXA behövs oftast inte

* Förlängd behandling skyddar framför allt mot kotkompression och är indicerat vid fortsatt mycket hög frakturnrisk (T-score < -2,5) eller mer än 1 kotkompression

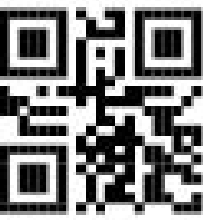

Uppföljning

- Frånvaro av nya frakturer är viktigast
- Vid peroral bisfosfonat följ upp compliance
- Ha en rutin för kallelse till zoledronsyra och denosumab
- Osteoporos är en kronisk sjukdom som ska följas livet ut
  - Bontäthetsmätning vartannat till vart tredje år (om det påverkar handläggning)
  - Räkna med att upprepa behandling med bisfosfonat efter 3-6 års uppehåll
  - Nya frakturer ska föranleda en ny bedömning

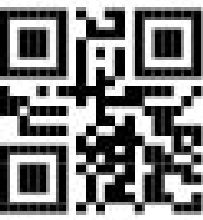

Kalcium och D-vitamin

- Som tillägg till benspecifik behandling i de flesta fall
- Alltid vid långvarig kortisonbehandling
- Vid påvisad brist

(Aldrig som monoterapi mot osteoporos)

Biverkan av antiresorptiva läkemedel

Förhöjd risk framför allt vid förlängd behandling (över 10 år), höga doser bisfosfonat vid onkologisk behandling och malign sjukdom. Sällsynt vid osteoporosbehandling

1. Aseptisk käkbensnekros

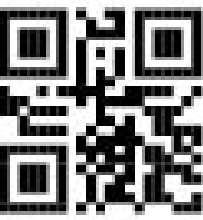
- Fråga alltid om tandhälsa
- Bedömning av tandläkare vid osäkerhet
- Rökning och höga kortison doser är andra riskfaktorer

2. Atypisk lårbensfraktur

- Långsamt utvecklande fraktur
- Misstänk vid oförklarlig långvarig lår/höftsmärta
- Kan vara bilateral

Frågor?

Tillgänglig tisdagar kl 9-11 på telefon 0704-105317 för osteoporosfrågor

---

REGION
SÖRMLAND